

75 anys del bombardeig de 31 de maig

memòria històrica

+ [1]

Granollers commemora el 31 de maig el 75è aniversari del bombardeig de la ciutat. Tal i com ja s'ha fet en els darrers anys, les diverses activitats de memòria històrica i foment dels valors de la pau s'agrupen en el programa "Granollers vila oberta a la pau", que compta amb una àmplia participació d'entitats. A més, també hem pogut comptar amb el suport de la família Jonch-Sampere, que patrocina la creació artística dels alumnes de l'Institut Celestí Bellera que es presentarà al Teatre Auditori el diumenge 2 de maig.

De fet, la programació ja va arrencar el mes d'abril, amb la trobada dels alumnes de batxillerat amb Federico Mayor Zaragoza, la presentació del llibre *La guerra aèria a Catalunya (1936-1939)* i l'exposició sobre contes infantils de la guerra, que es pot veure a Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau fins al 10 de maig. És, però, durant el mes de maig que es durà a terme el gruix de les activitats.

L'orientació general de la commemoració, que s'allargarà fins al 12 de juny, és donar a conèixer i fer accessible els espais de memòria de la ciutat, a més d'aprofundir en el treball amb les escoles en l'àmbit de la cultura de pau, així com enfortir les relacions amb altres ciutats bombardejades i anar construint xarxa.

En aquesta ocasió, a més, es treballarà molt especialment la música i la pau, ja que la commemoració del 75è aniversari el 2013 coincideix amb el 25è aniversari de la mort de Josep M. Ruera. A partir d'aquesta coincidència i de les composicions *Miniatures* que el músic va compondre a la presó, es desenvoluparan un seguit d'activitats liderades des de l'Escola Municipal de Música, dins el programa "Enllacem cultura".

ACTIVITATS PROGRAMADES

Difusió del patrimoni memorial

L'obertura l'any 2008 del refugi de la plaça de Maluquer i Salvador, la senyalització de l'itinerari de la memòria de la Guerra Civil i el bombardeig, conjuntament amb les visites guiades que es programen regularment i les activitats amb les escoles, han contribuït decididament a la difusió del patrimoni memorial i al coneixement d'aquest període de la nostra història.

Tal i com ja s'ha anat fent en els darrers anys, enguany també es podrà visitar el refugi de la plaça Maluquer i Salvador en les jornades de portes obertes del 29, 30 i 31 de maig o bé inscriure's a la visita guiada "Granollers, ciutat bombardejada" del diumenge 24 de maig.

Enguany s'incorpora un nou espai de memòria a les visites: el refugi de l'Ajuntament, que s'ha reformat per fer-lo més accessible i es podrà visitar en les jornades de portes obertes el 29 i 30 de maig a la tarda. A més, també hi haurà la possibilitat de participar en una visita guiada al refugi de l'aeròdrom militar de Montornès-Montmeló, que es farà diumenge 9 de maig al matí.

També s'ha millorat la informació sobre els espais de memòria, amb nous fulletons en català, castellà i anglès: Granollers. El bombardeig de 31 de maig de 1938 i els de gener de 1939 i Refugis antiaeris de Granollers.

Durant els dies de portes obertes, es podrà veure l'exposició "Un refugi de refugis", un recorregut pels refugis antiaeris de la Guerra Civil a Granollers, a la plaça de Maluquer i Salvador, al costat de l'entrada del refugi.

El nou espai expositiu de la planta baixa de l'Ajuntament acollirà l'exposició "Granollers 1931-1938", que fa un recorregut fotogràfic per alguns dels moments més importants de la vida de la ciutat en aquells anys. L'exposició, produïda per l'Arxiu Municipal de Granollers, serà oberta del 15 de maig al 16 d'agost.

L'exposició "Catalunya bombardejada. Bombardeigs a ciutats i pobles catalans (1936-1939)", produïda pel Memorial Democràtic, es podrà veure a Can Jonch del 21 de maig al 20 de juny. La inauguració es farà el dimecres 21 de maig a les 7 de la tarda, amb la presència del director del Memorial Democràtic, Jordi Palou-Loverdos.

"Subterrànies, sobreviure entre bombes". Visita teatralitzada al refugi de la plaça de Maluquer i Salvador

Aquesta proposta historicoartística combina la visita guiada a l'exposició "Catalunya bombardejada. Bombardeigs a ciutats i pobles catalans (1936-1939)" i la visita teatralitzada al refugi de la plaça Maluquer i Salvador.

És un projecte de l'Associació Projecte Vaca, que el defineix així: “La proposta vol parlar de la part més vital de l'experiència, de les sensacions que evocava estar a un refugi antiaeri durant els bombardeigs que es van patir a Catalunya durant la guerra civil espanyola, però allunyant-se del drama que això suposa i així explicar els fets amb un llenguatge positiu, potenciant aspectes com el treball col·lectiu, la resistència, l'optimisme i la lluita per la vida i la supervivència que van portar a terme els ciutadans i ciutadanes de la primera població bombardejada sistemàticament i indiscriminada d'Europa, pionera d'un nou sistema de guerra total que posava la reraguarda en alerta i a la població indefensa davant l'amenaça i el perill desconegut fins aleshores dels bombardeigs aeris.

Les dones que van ser part activa durant aquest període, eren dones molt joves, agents de canvi social, convençudes de la seva força i capacitat. Les dones van ser capaces de donar una resposta col·lectiva a les necessitats de la guerra, de les seves pròpies i les de les seves famílies. Van haver-hi organitzacions de dones de procedència plural, de les fàbriques, del camp... Van elaborar un programa contra la situació de guerra, enfront de la lluita antifeixista, però també d'assistència social, millora de la cultura i de l'educació. Les dones s'organitzen i treballen i el seu paper és fonamental. i és vital per comprendre aquesta etapa.”

La visita començarà a Can Jonch, on es farà l'explicació del context, i després els participants es traslladaran al refugi, que visitaran de la mà de quatre dones que explicaran com viuen la guerra i els bombardejors. Es faran tres representacions, el dissabte 1 de juny a les 7 i a 2/4 de 10 del vespre i el diumenge 2 de juny a les 12 del migdia. Les entrades es poden comprar a les taquilles del Teatre Auditori al preu de 10€. Les places són limitades i no es recomana a menors de 14 anys.

Memòria històrica

Els relats dels testimonis

El projecte d'enregistrament d'entrevistes amb les persones que van viure la Guerra Civil i el bombardeig que es va iniciar el 2009 ha anat continuant i actualment ja s'han dipositat a la secció de fonts orals de l'Arxiu prop de quaranta entrevistes. Aquest és un material d'importància cabdal per completar el relat històric d'aquells temps convulsos i una eina de treball per als investigadors.

Per tal d'agrair la generositat de les persones que han donat el seu testimoni, es farà un acte amb la presència d'alguns dels testimonis, el 15 de maig, a dos quarts de set de la tarda, a la Sala de Plens. Tot seguit, es farà la visita inaugural a l'exposició “Granollers 1931-1938”. Una tria de fotografies que expliquen la vida al carrer als anys 30, de la proclamació de la república al bombardeig.

Mostra de documents i tertúlia a l'Arxiu

Amb motiu de la celebració del Dia Internacional dels Arxius, l'Arxiu Municipal de Granollers ha preparat pels dies 5 i 6 de juny una mostra de documents, amb una selecció de documents relatius al bombardeig i documents personals inèdits del músic Josep Maria Ruera. A més, el 6 de juny es farà una tertúlia amb Maria Assumpció Ruera Casademunt, filla de Josep Maria Ruera, sobre la vida quotidiana a Granollers abans del bombardeig.

Memòria històrica de Serón

Són molts els granollerins i granollerines que tenen les arrels familiars a Serón i els altres pobles del Valle del Almanzora (Almeria). Molts veïns d'aquelles poblacions, que havien vingut a Granollers buscant un futur millor, van patir la Guerra Civil i els bombardejos de Granollers, especialment els de gener de 1939.

Amb motiu de la publicació del llibre La memoria silenciada de Serón (Almería). República, Guerra Civil y represión franquista (1931-1945), els seus autors, Juan Torreblanca i Eusebio Rodríguez seran a Granollers el dilluns 13 de maig per presentar-lo. També es desplaçaran a la ciutat l'alcalde de Serón i altres membres del consistori.

El paper de la Itàlia de Mussolini

L'Assemblea Llibertària i Anònims, menjars i pensars han organitzat una xerrada-debat entorn a la participació italiana en suport a les tropes franquistes durant la Guerra Civil. L'acte tindrà lloc el dissabte 1 de juny a la tarda al Restaurant Anònims i hi intervindran Rolando Daguerra de l'Associació L'Altra Itàlia, Jaume Assens, advocat i Xavier Domènech, historiador.

Passi dels documentals sobre el bombardeig

A la sala d'actes del Museu de Granollers es podran veure en projecció continuada els documentals sobre els bombardejos de Granollers. Els passis es faran els divendres, dissabtes i diumenges, del 2 de maig al 2 de juny, en horari d'obertura del Museu.

Guia de lectura

Les biblioteques de Granollers, Can Pedrals i Roca Umbert, i la de Canovelles, Frederica Montseny, i Can Jonch. Centre de Cultura per la Pau, han editat la guia de lectura Memòries de la Guerra Civil, reptes de pau, que recull gran part de la documentació sobre la Guerra Civil, els seus efectes sobre la població i la cultura de pau disponible en aquests equipaments. Aquesta guia proposa llibres, audiovisuals i un ampli apartat de recursos electrònics; destaca un apartat vinculat a la guerra aèria: bombardeigs, refugis...

Els nens i la guerra

Cada any, en la commemoració del bombardeig, quan diem Mai més, recordem les víctimes de Granollers, però també ens solidaritzem amb les persones que pateixen conflictes violents arreu del món. En aquesta ocasió, ens hem fixat en històries de solidaritat, en persones que s'han posat al costat dels més febles, dels qui més pateixen en les guerres, els infants.

L'exposició que presenta el Museu de Granollers "Dibuixos de nens durant la República. La ciutat i la guerra", que incorpora textos de Joan Triadú, mestre a Granollers durant la Guerra Civil, explica la guerra a través de la mirada dels infants, exposant els seus dibuixos. També l'exposició "Contes infantils de la guerra", que es pot veure a Can Jonch fins al 10 de maig, reflexiona sobre la utilització dels contes infantils com un element més dins l'estratègia propagandística.

Les grues per la pau que gent d'arreu del món envia a Hiroshima per recordar els infants víctimes de les bombes nuclears seran les protagonistes de l'activitat amb els centres escolars, el 31 de maig al matí.

Les vides de dos periodistes estrangers que van venir a narrar la Guerra Civil i van quedar tan afectats pel patiment de la gent, que van anar més enllà de la seva feina d'explicar al món el que veien per implicar-se en el salvament dels infants, seran objecte de dues xerrades. Jordi Finestres ens acostarà la vida del periodista John Langdon-Davies, fundador d'una organització per apadrinar nens orfes durant la Guerra Civil espanyola. L'escriptor Kirmen Uribe ens parlarà de Robert Mussche, el periodista flamenc que va acollir una de les nenes que van sortir del port de Bilbao l'any 1937 fugint de les bombes i que després va viure en primera persona el bombardeig de Granollers, quan estava allotjat a la Fonda Europa.

Miniatures per la Pau

L'activitat del dia 31 amb les escoles de Primària porta el nom de "Miniatures per la pau" i s'inspira en la història de Sadako, una nena japonesa que va lluitar contra l'adversitat de la malaltia fent grues de paper, unes ocelletes que han esdevingut un símbol dels infants víctimes de les bombes atòmiques. També el conjunt de peces per a piano que el mestre Ruera va compondre durant la seva estada a la presó dedicades a la seva filla Maria Assumpció, porten per nom "Miniatures".

Sadako va desenvolupar una leucèmia pels efectes de la radiació causada per la bomba d'Hiroshima. Mentre era hospitalitzada, els seus amics li van recordar una llegenda japonesa que deia que si feia mil grues de paper els déus la curarien. Sadako va començar a construir-les, però només en va poder fer 644 abans de morir. Els seus amics van completar les 1000 grues de paper i van recollir diners per a construir un monument, que es troba al Parc de la Pau d'Hiroshima. Cada any, gent de tot el món construeixen grues i les envien a Hiroshima on se situen al peu de l'estàtua. Per aquest motiu Sadako i les ocelletes de paper s'han convertit en un símbol internacional de pau.

Els alumnes de totes les escoles de Primària de Granollers i de l'escola d'Educació Especial Montserrat Montero faran tallers de grues de paper a les seves escoles i aprendran la història de Sadako. El dia 31 compartiran els seus treballs en una trobada a la Porxada, que animarà El Tramvia Blanc.

El dia 31 a la tarda els Centres Oberts i l'Escola d'Adults també s'afegiran a la commemoració a la Porxada. A més, tothom qui ho desitgi també podrà col·laborar elaborant les grues de paper. Les grues es faran arribar a Hiroshima, per ser col·locades al costat del monument del parc de la Pau.

Històries de solidaritat

El que mou el món és la nova novel·la de Kirmen Uribe, basada en la vida de Robert Mussche, periodista flamenc que va viure el bombardeig de 31 de maig en primera persona, quan estava allotjat a la Fonda Europa. Robert Mussche tenia 26 anys quan va venir a Granollers com a corresponsal de guerra. Va viure el bombardeig i "va fer el que havia de fer: fer fotografies i escriure articles sobre el que passava a Espanya. Però sobretot va quedar molt afectat en veure tant de patiment sense poder ajudar. Això el va marcar profundament la resta de la seva vida". Així ho relata la seva filla Carmen des del seu domicili a Gant, Bèlgica. La història de Mussche l'ha tret a la llum Kirmen Uribe, Premio Nacional de Narrativa 2009 per la novel·la Bilbao-New York-Bilbao en la seva nova obra El que mou el món. Uribe i

Carmen Mussche seran a Granollers el dia 31 de maig per presentar el llibre a Can Jonch a les vuit del vespre.

Plan 1937: els fillols de la solidaritat internacional és el nom de la conferència que farà el periodista Jordi Finestres el 12 de juny al Museu. La xerrada narra la història de l'ONG més antiga del món, que es va fundar enmig de la Guerra Civil espanyola i va rebre el nom de "Projecte Plan". Aquesta organització es va dedicar a apadrinar els nens que van quedar orfes durant la guerra i que es van allotjar en dues torres de Puigcerdà gràcies a les accions dels quatre membres fundadors d'aquesta organització: John Langdon-Davies, Eric Muggeridge, Nick Barton i Esme Odgers, que van comptar amb l'ajuda de personalitats estrangeres del moment, com Gary Cooper, Eleanor Roosevelt o Ingrid Bergman. Finestres relata aquesta història en el llibre El xalet de Puigcerdà.

Música i teatre

26 en desconcert

Joves i infants tenen un paper protagonista en les activitats artístiques programades. Alumnes de batxillerat artístic de l'Institut Celestí Bellera, dirigits per Marta García Otín, presentaran la creació "26 en desconcert" el diumenge 2 de juny al Teatre Auditori. Es tracta d'un projecte que els alumnes han treballat aquest curs, que reflexiona sobre la guerra i els conflictes.

La família Jonch-Sampere, molt vinculada al Centre de Cultura per la Pau, patrocina aquesta activitat.

Música de Ruera

Amb motiu del 25è aniversari de la mort de Ruera, l'Escola Municipal de Música Josep M. Ruera ha preparat un seguit d'activitats durant tot el curs. En la commemoració del bombardeig ens en presentaran algunes.

Maig del 38: música per al record un concert de peces del mestre, interpretades pels alumnes de l'escola. Acompanyaran les peces musicals una introducció sobre la vida i l'obra del músic a càrrec de l'historiador Joan Garriga i la musicòloga Anna M. Piera. El concert tindrà lloc el 30 de maig al vespre a la Sala Francesc Tarafa.

Alumnes de primer i segon de Primària de l'Escola Pereanton i alumnes de l'Escola Municipal de Música seran els protagonistes de l'espectacle Els petits canten Ruera, que es farà el 31 de maig a les 5 de la tarda a la Porxada.

També l'Agrupació Sardanista de Granollers s'ha sumat a la commemoració amb una ballada de sardanes el dia 31 a la tarda, amb la cobla Jovenívola de Sabadell, que interpretarà, entre d'altres, les sardanes Sota la parra i A l'entorn de la Porxada, del mestre Ruera.

Velando a Julio

El grup Filomena Teatre presenta el dissabte 8 de juny *Velando a Julio*, una obra ambientada a la Barcelona de l'any 1938, amb els bombardejos sobre la ciutat com a rerefons de les vides dels personatges.

Canciones para después de una guerra al Cineclub

El Cineclub de l'Associació Cultural projectarà el dijous 23 de maig a les 8 del vespre el documental de Basilio Martín Patiño *Canciones para después de una guerra*, una radiografia de la postguerra espanyola a través de les músiques i els artistes més populars.

Altres activitats

Com cada any, el 31 de maig, a les 9 del matí, al cementiri, es farà l'acte d'homenatge a les víctimes del bombardeig, amb la participació dels ciutadans que ho desitgin, entitats i representants d'altres poblacions. Enguany assistiran, entre d'altres, representants de la ciutat de Foligno, com ja van fer l'any 2008.

També es farà la caminada popular al Bosc de la Pau el diumenge 2 de juny al matí.

Els Xics de Granollers i el Club Triatló també se sumen novament a la commemoració amb la Cursa dels 10 Km de Granollers, que es farà el dissabte 25 de maig a la tarda.

Entitats participants

La programació "Granollers vila oberta a la pau" és un projecte que compta amb la participació de moltes entitats de la ciutat i la implicació de diversos serveis municipals, que han treballat conjuntament per tal que tota la ciutat pugui participar de la commemoració.

- Agrupació Sardanista de Granollers
- Assemblea Llibertària i Anònims, menjars i pensar
- Ateneu Granollers
- Cineclub de l'Associació Cultural
- Club Triatló de Granollers
- Escola Municipal de Música Josep Maria Ruera
- Arxiu Municipal de Granollers
- Museu de Granollers
- Escola Pereanton
- Institut Celestí Bellera
- Biblioteca Can Pedrals
- Biblioteca Roca Umbert
- Biblioteca Frederica Montseny de Canovellas
- Xics de Granollers
- Companyia Filomena Teatre

Documents relacionats

- Programació Granollers Vila Oberta a la Pau [2]

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type,
//dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader
d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>

comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/noticies/ajuntament/29996#comment-0>

Enllaços

[1] https://www.granollers.cat/sites/default/files/importades_d6/noticia/2013/05/IMG_0095.JPG

[2] https://www.granollers.cat/sites/default/files/importades_d6/noticia/2013/05/Granollers_Vila_Oberta-2013.pdf